

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 28.02.2024

Sak nr: 18/24

Dokument: 24/9 - 3

Arkiv: 335.3

Søknad om slipp av storfe i nye beiteområder - høring

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

- Brev fra Øyer Beite- og gjetelag (ØBG) mottatt 24.01.2024
- Kopi av e-post fra Martin Kraabøl til ØBG datert 08.01.2024
- Brev fra Kai Solheim datert 12.01.2024
- Kopi av e-post fra Axel Tostrup til ØBG datert 17.01.2024
- Regler for beitebruk i Øyer statsallmenning av 24.05.2023
- Beitebrukskart storfe

Andre saksdokumenter:

Beitebruksplan for Øyer kommune 2022-2026

Vegetasjon og beite på Øyerfjellet, NIBIO-rapport 2017

Bakgrunn:

ØBG har mottatt to søknader om å få endret anviste beiteområder for storfe, samt en søknad om slipp av ny besetning. Alle søknadene gjelder beite i områder utenfor det som i gjeldende beitereregler er anvist beiteområde for storfe.

Martin Kraabøl:

Har tidligere søkt og fikk i fjellstyresak 91/23 tillatelse til slipp av ammeku (ca. 14 mordyr pluss kalver) fra Aksjøsætra mot Høvrebütjønnet. Kråbøl ønsker imidlertid å slippe fra Aksjøsætra og sørover mot Åstdalsæterhøgda og Åstdalssætra. Begrunnelsen er et dette er et område som er lite beitet i dag, og vil gi en bedre utnyttelse av beiteområdene og bedre spredning av storfeet som beiter fra Aksjøsætra. Dyrene skal gå med klaver fra Monil (tilvarende Nofence).

Axel Tostrup:

Tostrup søker om å få endret beiteområde fra Bøsætra til et område ved Brennlia søre. Ønsket beiteområde er fra Brennlia til Grava, mellom Augsætervegen og Aksjøsætervegen. Begrunnelsen er muligheten for enklere tilsyn fra egen seter på Brennlia. Det er i 2024 snakk om 11 mordyr pluss kalver, samt 7 kviger. Dyrene skal gå med Nofence.

Kai Solheim:

Søker om å slippe ny besetning med ammeku (Dexter) fra Brennlia søre. Ønsket beiteområde er i nærheten av egen seter på Brennlia, fra Bjønnåsen til Gardfesthagen, mellom Augsætervegen og Aksjøsætervegen. Begrunnelsen er at Solheim har sau på beite i det samme området. Det vises til at sambeite gir en bedre utnyttelse av beitet og er positivt mot snyltere. Solheim ser også store fordeler med tanke på tilsyn. Det er snakk om 10 mordyr pluss kalver. Dyrene skal gå med Nofence.

Vurdering:

ØBG mener i brev mottatt 24.01.2024 at det kan være flere positive sider ved åpning av nye beiteområder for storfe. Storfebeite foregår i dag de indre områdene, i god avstand til setre med tradisjonell seterdrift. Jf. færre setre med tradisjonell drift med melkeproduksjon, mener beitelaget at det bør kunne legges til rette for å utnytte beiteressursen på en måte som er

naturlig etter tida og tilhøva. Det vises til økende interesse for å drive med ammeku, og at nye beiteområder bør vurderes.

Det vises til at søknadene som foreligger medfører slipp av dyr fra gårdenes setre, og at dette kan være rasjonelt med tanke på sambeiting, tilsyn og transport.

Beitelaget mener videre at slipp av nye besetninger i eksisterende områder for storfebeite kan føre til stor belastning og utfordringer, spesielt rundt Bøsætra. Dette er et turområde med mye utfart, og flere beitedyr kan skape konflikter med annen bruk av området. Nye besetninger vil også kunne skyve på etablerte besetninger, i verste fall langt inn i fjellet og over på annen manns grunn.

Beitelaget mener bruk av virtuelle gjerder vil gjøre det enklere å få nye besetninger til å gå i omsøkte områder, og kunne hindre at de trekker inn i områder med tradisjonell seterdrift.

Saken ble diskutert med ØBG i møte 16.02.2024, og med bakgrunn i en forventet økning fra 400 til over 500 storfe i 2024, kan det vike fornuftig å vurdere nye beiteområder. De indre områdene i Eldådalen brukes ikke i dag. Bakgrunnen for dette er lange avstander, store kostnader med tilsyn og problemer med at dyrene trekker ut av området. På sikt bør en søke løsninger for igjen å kunne benytte ressursene innerst i fjellet.

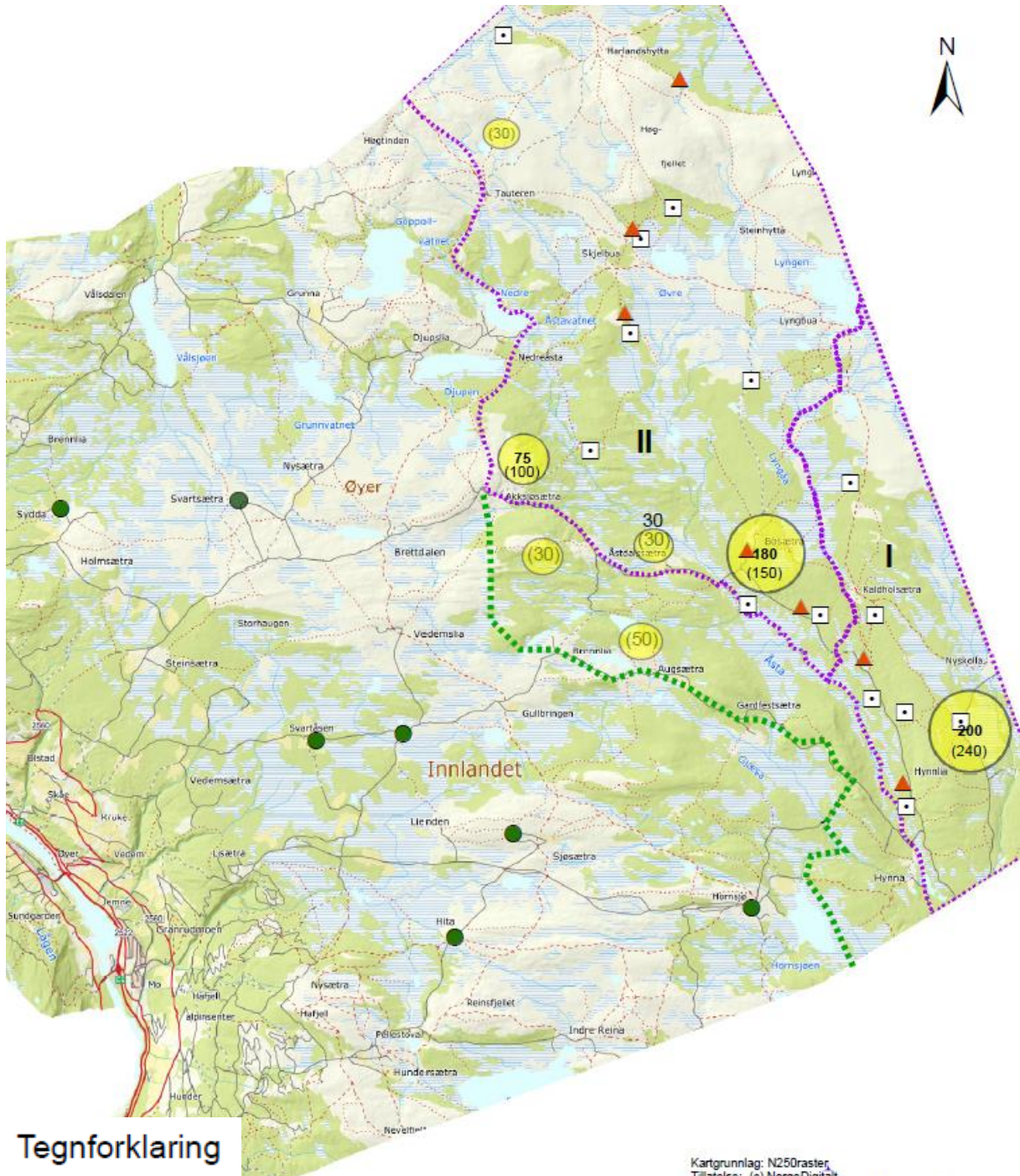
Det vises til vedlagt kart med oversikt over omtrentlig antall dyr pr beiteområde (forventet dyretall i 2024 i parentes), grenser for beiteområdene og aktive setre med melkeproduksjon. Utover seterdrift er det flere hensyn å ta ved anvisning av nye beiteområder, med tanke på annen bruk av allmenningen (jakt, fiske, tur- og sykkelstier, trafikk med mer). Områdene mellom Aksjøsetervegen og Augsetervegen er i så måte en rolig del av fjellet, med relativt liten utfart og aktivitet.

Beitebruksplanen for Øyer 2022-2026 legger vekt på at utnyttingsgraden av utmarksbeitet i Øyerfjellet er lav, og at det er plass til flere beitedyr. I tiltaksdelen legges det opp til at Fjellstyret og beitelaget skal vurdere rapporten fra NIBIOs vegetasjonskartlegging i 2017 ved utvelgelse av beiteområder for nye besetninger. Av denne går det fram at det er mye godt beite i de omsøkte områdene, og det legges vekt på det positive med sambeite.

Med bakgrunn i innkomne søknader, tilbakemeldinger fra beitelaget, og tidligere dispensasjon til storfebeite øst for Hornsjøen, foreslås et nytt område for storfebeite. Fra kommunegrensa i sør går grensa øst for Hornsjøen, nordover langs Hynna/Gjæsa til allmenningsvegen, videre Augsetervegen til Brennlia, om Mjøvasslia og Åstdalsæterhøgda, til Aksjøsetra. Se grønn linje på kartet.

Det bør stilles krav om bruk av virtuelle gjerder i det forslåtte beiteområdet. For å unngå problemer med gjerder, dyr på innmark og annen bruk av seterområdene, bør disse ikke inngå i definerte beiteområder til den enkelte bruker.

Forslaget til nytt beiteområde blir en endring av beitereglene for statsallmenningen, og bør legges ut på høring før behandling av innkomne søknader om beiteområde.

Tegnforklaring

▲ Slipplass

● Aktiv seterdrift

◻ Saltingsplass

50 Antall dyr pr beiteområde historisk, antatt antall dyr i 2024 i parentes

◻ Grense for beiteområder.

◻ Forslag til ny grense for storfebeite

0 2 4 Km

Kartgrunnlag: N250raster
 Tillatelse: (c) NorgeDigitalt
 Kartproduksjon: Landbrukskontoret-Lillehammerregionen
 Dato: 29.09.2021, redigert 20.02.2024 (EH)

Forslag til vedtak:

Det foreslås en endring av beitereglene for statsallmenningen i Øyer, med et nytt område for beiting med storfe.

Grensa trekkes fra kommunegrensa øst for Hornsjøen, nordover langs Hynna/Gjæsa til allmenningsvegen, videre Augsætervegen til Brennlia, om Mjøvasslia og Åstdalsæterhøgda, til Aksjøsætra.

Innenfor området stilles det krav til bruk av virtuelle gjerder, og seterområdene med tilhørende lykkjer og parseller holdes utenom definerte beiteområder.

Saken legges ut til offentlig gjennomsyn, med 3 ukers frist for uttale.

Vedtak, enstemmig:

Fjellstyret ser positivt på bruksberettigedes ønske om en god utnyttelse utmarksressursene, og er villig til å støtte opp om tiltak som fremmer bruken av utmarksbeite. Fjellstyret ønsker imidlertid en utredning av utfordringer og muligheter knyttet til beitebruk i de indre områdene i Øyerfjellet, før en ev. endring av beitereglene med nytt beiteområde for storfe tas til vurdering.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må fremmes skriftlig, den må være begrunnet og angi hvilke endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Øyer Beite- og Gjetelag SA
Martin Kraabøl
Kai Solheim
Axel Tostrup